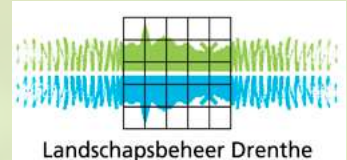


Veiligheidsinstructie

Algemeen werken in natuur en landschap



1. Doel

Het doel van de instructie 'werken in natuur en landschap' is om medewerker(s)/vrijwilliger(s) zodanig voor te lichten dat de werkzaamheden in het landschap en de natuur uitgevoerd kunnen worden met zo min mogelijk risico's.

Deze veiligheidsinstructie is van toepassing op al het vrijwilligerswerk in landschap en natuur. In deze veiligheidsinstructie komen algemene zaken aan bod.

2. Risico's

Aan het werken in landschap en natuur zijn enkele risico's verbonden. Met deze risico's moet je in het veld rekening houden. Bij het werken in landschap en natuur gaat dit om:

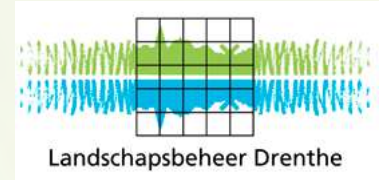
- Ongeschikte weersomstandigheden.
- De kans op Lyme en ander dierenziekten.
- Geen geschikte en/of veilige terreinomstandigheden en materialen.
- Onjuist of onbevoegd gebruik van gereedschap.

3. Organisatie

Voordat je aan het werk gaat, moet je rekening houden met de volgende punten:

- Je dient fysiek voldoende in staat te zijn om de werkzaamheden in landschap en natuur uit te voeren.
- Zorg voor een duidelijke taakverdeling en een taakrotatie over de dag. Spreek af wie de werkzaamheden coördineert, wie de instructies verzorgt en wie er toezicht houdt.
- Neem tijdens de werkzaamheden voldoende pauze.
- Werk altijd met minimaal twee personen.
- Zorg voor een goedgekeurde EHBO-trommel en neem deze altijd mee het veld in.
- Neem een telefoon (met voldoende opgeladen batterij) mee om telefonisch bereikbaar te zijn in het veld.
- Neem extra maatregelen bij bepaalde weersomstandigheden. Pas de werkzaamheden en het werktempo aan op de weers- en terreinomstandigheden. Werk op warme dagen niet in de volle zon en ga bij storm en onweer niet het veld in. Neem bij warme dagen voldoende drinkwater en zonnebrandmiddel mee. Voorkom onderkoeling bij koud en nat weer.
- Vul enige tijd/dagen voor aanvang van de werkzaamheden het werkdagformulier in. Controleer de terreinomstandigheden en pas de werkzaamheden hierop aan.

- Vlak voor aanvang van de werkzaamheden dient er een 'lastminute risico-inventarisatie' te worden gemaakt. Neem rustig de tijd om te bekijken of de werkzaamheden op een logische en veilige manier kunnen worden uitgevoerd. Dus controleer ook of het terrein geschikt is om de geplande werkzaamheden uit te voeren: niet te nat, onstabiel, etc. Zijn er omstandigheden die veilig werken niet mogelijk maken? Ga dan niet aan het werk!
- Neem bij bijzondere terreinomstandigheden extra veiligheidsmaatregelen. Bijvoorbeeld bij het werken aan een weg of het werken bij water. Stem deze werkzaamheden en de veiligheidsmaatregelen af met de vrijwilligerscoördinator van Landschapsbeheer Drenthe.
- Zorg zoveel mogelijk voor een schone en opgeruimde werkplek.
- Houd rekening met Lyme en andere dierziekten in het veld. Draag de juiste kleding om de kans op een tekenbeet te verkleinen, zoals een lange broek en dicht schoeisel. Controleer na afloop van de werkzaamheden goed op de aanwezigheid van teken. Controleer de locatie goed op de aanwezigheid van nesten van de eikenprocessierups en bijen of wespen. Zet bij aanwezigheid van nesten deze locatie af en werk niet in een straal van 20 meter rondom deze nesten.
- Volg voor extra informatie de e-learning module: **Veilig buiten werken** op www.leerjegroen.nl.



4. Gereedschap en Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM's)

- De te gebruiken PBM's zijn afhankelijk van de uit te voeren werkzaamheden (zie het volgende schema: www.vbne.nl/Uploaded_files/Zelf/arbo-postera4.f2711d.pdf).
- Draag tijdens de werkzaamheden altijd geschikte kleding, stevig schoeisel en een lange (werk)broek. Indien van toepassing: draag (speciale) beschermende kleding.
- Controleer, bij het werken met gereedschappen, vooraf de staat van het gereedschap. Voldoet het gereedschap aan de juiste eisen (veiligheid en technisch), is het gereedschap compleet, voldoende scherp en schoon? Als het gereedschap niet voldoet, maak hier dan geen gebruik van en informeer de vrijwilligerscoördinator van Landschapsbeheer Drenthe bij de uitleen hierover.
- Vervoer het gereedschap op een veilige manier. Bijvoorbeeld: laat de punt van een takkenschaar altijd naar beneden wijzen en houd het gereedschap stevig bij de handvaten vast.
- Let op: gereedschap is altijd scherp en daarmee loop je een risico op verwondingen. Laat het niet 'slingeren'. Bijvoorbeeld: het mes van een takken- en snoeischaar is zeer scherp, kom niet met je handen in de buurt van het mes en draag altijd werkhandschoenen.



Helm



Veiligheidsbril



Handschoenen



Handschoenen
stevig model

5. Instructie

Voordat een vrijwilliger of medewerker voor het eerst gaat werken in landschap en natuur, dient hij/zij deze instructie te hebben ontvangen van een ervaren en daarvoor aangewezen vrijwilliger/medewerker van Landschapsbeheer Drenthe. De vrijwilliger, die de groep coördineert, ziet erop toe dat alle vrijwilligers op werkdagen de juiste instructies en dit algemene instructieformulier hebben gekregen.



Een actieve instructie is bij handgereedschap meestal niet noodzakelijk. Wel geven we dit veiligheidsinstructieformulier mee bij de uitleen van het gereedschap en lichten het, indien nodig, toe. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient dit veiligheidsinstructieformulier zorgvuldig te worden doorgenomen. Mensen die al ervaring hebben met het werken in landschap en natuur, kunnen nieuwe vrijwilligers adviseren en begeleiden in een juiste werkwijze. Help elkaar hierbij.

Dit formulier wordt door Landschapsbeheer gearchiveerd in het dossier van de vrijwilligersgroep en voorzien van de datum waarop het formulier beschikbaar is gesteld.

Voor specialistisch en/of gevaarlijk gereedschap is wel een actieve instructie of zelfs een certificaat vereist. Voor dat gereedschap is een apart veiligheidsinstructieformulier beschikbaar waarop dit staat vermeld.

6. Toezicht

Op werkdagen is toezicht noodzakelijk om ervoor te zorgen dat iedereen zich aan de afspraken houdt. Wie dat toezicht houdt, wordt bij de start van de werkdag op het werkdagformulier vastgelegd en ook met de deelnemers gecommuniceerd.

7. Documenten

Voor meer informatie, zie de volgende documenten:

- Arbocatalogus Bos en natuur.

Verwijzing:

www.agroarbo.nl/bos-en-natuur

www.inspectieszw.nl

www.vbne.nl/producten/

Colofon;

Vrijwilligersblad veilig vrijwilligerswerk in de natuur; met zelfstandig werkende groepen; VBNE (juni 2018).

Veiligheidskaartje, VBNE (2016)

Andre Eftink
Landschapsbeheer Drenthe
Toetsing Mirjam de Groot, Stigas
17-09-2020

